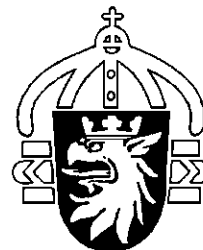

Skåne läns författningssamling

Länsstyrelsen

12FS 2004:52
01-10:1
Utkom från trycket
den 14 januari 2004

Länsstyrelsens i Skåne län föreskrifter om bildande av naturreservatet Dalby Västermark i Lunds kommun;

beslutade den 18 november 2002.

Länsstyrelsen föreskriver följande för området vars gränser framgår av till beslutet hörande karta 1.

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet **att:**

1. uppföra byggnad, anläggning, mast, stängsel eller hägnad eller därmed jämförlig anordning,
2. bedriva täkt, gräva, schakta, dika, utfylla eller på annat sätt skada fast naturföremål eller ytbildning,
3. använda kemiska bekämpningsmedel, handelsgödselmedel eller jordförbättringsmedel,
4. tillföra mer än 50 - 60 kg kväve per hektar och år till jordbruksmarken. Som näringsgiva i jordbruket får endast gödsel godkänd för ekologisk odling användas
5. anlägga energiskog, julgransodling eller motsvarande samt skogsodla eller genom plantering, sådd eller liknande införa för området främmande växt- och djurarter
6. omföra åkermark till vallodling eller betesmark
7. anordna upplag

8. anlägga väg, luft- eller markledning
9. anbringa tavla, skylt, affisch eller därmed jämförlig anordning - informations- och reservatsskyltar undantagna.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med reservatet, förpliktas ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom reservatet :

1. utmärkning av, skyltning till och upplysning om naturreservatet,
2. skötsel av området enligt fastställd skötselplan,
3. undersökningar i samband med dokumentation och uppföljning av miljötillståndet.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar, är det förbjudet **att:**

1. plocka eller gräva upp växter,
2. anbringa tavla, skylt, affisch eller därmed jämförlig anordning – informations – och reservatsskyltar samt gränsmärken undantagna

Föreskrifterna under A och C skall inte utgöra hinder för åtgärder i samband med skötsel av området samt anordnande av information i enlighet med av Länsstyrelsen fastställd skötselplan eller för drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar tillhörande kommunen, el- och teledistributör.

Länsstyrelsen erinrar om att det enligt 7 kap. 7 § miljöbalken kan meddelas dispens från föreskrifterna om det finns särskilda skäl.

Denna författning träder i kraft den 15 januari 2004.

Bengt Holgersson

Göran Mattiasson

- 1) Karta utelämnad. Finns på länsstyrelsen under dnr 511-13654-02, 1281-226.

Enligt sändlista

Bildande av naturreservatet Dalby Västermark i Lunds kommun

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Dalby Västermark
Kommun	Lund
Socken	Dalby
Gränser	Området är markerat med punktstreckad linje på bifogad karta (bilaga 1)
Fastigheter	Dalby 10:2
Läge	Söder om väg 16 mellan Lund och Dalby
Kartblad	Topografiska kartan: 2D Tomelilla SV Ekonomiska kartan: 2C 4i Kyrkheddinge
Koordinater	x: 1342267 y: 6174086
Naturgeografisk region	Nr 6, Sydvästskåne
Areal	Ca 24 ha land
Förvaltare	Länsstyrelsen i Skåne län

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar Länsstyrelsen det område som utmärkts med kraftig punktstreckad linje på bifogade karta (bilaga 1) som naturreservat.

För att trygga syftet med naturreservatet skall de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

Syftet med reservatet

Syftet med reservatet är att bevara biologisk mångfald och bevara livsmiljöer för skyddsvärda arter, d v s att genom anpassat markutnyttjande och skötsel bevara förutsättningar och livsmiljöer för främst hotade, sällsynta och missgynnade ettåriga växtarter, karakteristiska för åkermarkens kalk- och lerrika moränjordar. Detta skall ske inom en ekologiskt inriktad jordbruksodling.

Föreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet **att**

1. uppföra byggnad, anläggning, mast, stängsel eller hägnad eller därmed jämförlig anordning,
2. bedriva täkt, gräva, schakta, dika, utfylla eller på annat sätt skada fast naturföremål eller ytbildning,
3. använda kemiska bekämpningsmedel, handelsgödselmedel eller jordförbättringsmedel,
4. tillföra mer än 50 – 60 kilo kväve per hektar och år till jordbruksmarken. Som näringsgiva i jordbruket får endast gödsel godkänd för ekologisk odling användas,
5. anlägga energiskog, julgransodling eller motsvarande samt skogsodla eller genom plantering, sådd eller liknande införa för området främmande växt- och djurarter.
6. omföra åkermark till vallodling eller betesmark,

7. anordna upplag,
8. anlägga väg, luft- eller markledning,
9. anbringa tavla, skylt, affisch eller därmed jämförlig anordning – informations- och reservatsskyltar undantagna.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med reservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom reservatet

1. utmärkning av, skyltning till och upplysning om naturreservatet
2. skötsel av området enligt fastställd skötselplan
3. undersökningar i samband med dokumentation och uppföljning av miljötillståndet.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. plocka eller gräva upp växter,
2. anbringa tavla, skylt, affisch eller därmed jämförlig anordning - informations- och reservatsskyltar samt gränsmärken undantagna.

Föreskrifterna under A och C skall inte utgöra hinder för åtgärder i samband med skötsel av området samt anordnande av information i enlighet med av Länsstyrelsen fastställd skötselplan eller för drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar tillhörande kommunen, el- och teledistributör.

Länsstyrelsen erinrar om att det enligt 7 kap 7 § miljöbalken kan meddelas dispens från föreskrifterna om det finns särskilda skäl.

Beskrivning av området

Området är beläget på den skånska slätten och utgörs av åkermark på kalk- och lerrik moränjord. Åkermarken innehåller ett stort antal olika arter åkerogräs. Många av arterna är sällsynta i den svenska floran, bl a fliknäva, nattglim, renkavle, rödarv, sminkrot, småtörel, spjutsporre, åkermadd, åkerranunkel, åker-rödtoppa och åkersyska. Flera (6) av arterna är klassificerade av Naturvårdsverket och ingår i Röddlistan 2000, vilket innebär att artens överlevnad i landet inte är långsiktigt säkerställd. Åkermarken inom fastigheten Dalby 10:2 är det enda kända området på kalk- och lerrik moränjord, där den naturligt förekommande uppsättningen av växtarter i denna miljö alljämt finns kvar i Sverige.

Markanvändningen har lång kontinuitet inom fastigheten. Jordbruk med åker- och ängsmark har bedrivits kontinuerligt inom fastigheten i hundratals år. Kemiska bekämpningsmedel har under denna tid knappast använts i jordbruksdriften samtidigt som tillförseln av näringsämnen varit begränsad.

Art- och individrikedomen av växter inom fastigheten är resultatet av tidigare markägares brukande av jorden. Samtliga sällsynta växtarter är känsliga för bekämpningsmedel och tål inte heller regelbunden tillförsel av större växtnäringsmängder eller jordförbättringsmedel. För att behålla åkerfloran med dess unika artsammansättning måste jordbruket även i fortsättningen bedrivas enligt de extensiva former som sedan lång tid tillbaka kännetecknat jordbruksdriften inom fastigheten. Markomrörningen gynnar de ettåriga växternas fortlevnad. Även när marken ligger i träda ett år efter spannmålsodling gynnas växterna. Om markytan sluts genom vallodling under två eller flera år minskar art- och individrikedomen snabbt.

Inom området har anlagts en damm som i det starkt torrlagda och uppodlade landskapet fått betydelse för djurlivet, särskilt fåglar som änder och vadare. Rapphönan är en regelbundet förekommande art på fastigheten.

I en inventering, som Lunds kommun lät genomföra 1993 av "Dalby – Lyngsjöområdet" har områdets flora dokumenterats. Överenskommelse med markägaren om bevarandeåtgärder träffades 1994.

Området är upptaget som ett objekt med högsta naturvärde i länets naturvårdsprogram.

Ärendets handläggning

Sydvästra Skånes avfallsbolag (SYSAV) har under 1998 förvärvat fastigheten Dalby 10:2 för att anlägga en biogasanläggning. I samband med försäljning av fastigheten Dalby 10:2 har frågan om naturreservat aktualiserats för att långsiktigt kunna ge områdets värdefulla flora ett skydd.

Lunds kommun framhöll den 2 februari 1998, att det är synnerligen angeläget, att den unika floran på Dalby 10:2 garanteras kunna fortleva även efter ett ägarbyte och framförde bl a att det är ett rimligt krav att bolaget vårdar området utanför den planerade rötgasanläggningen i enlighet med Länsstyrelsens och Kommunens intentioner.

Länsstyrelsen, Lunds kommun och SYSAV har vid möte den 20 februari 1998 träffat överenskommelse om att

- ett markområde om ca 15 hektar skall avsättas som naturreservat,
- skötseln av markområdet skall ske enligt tidigare principer och metoder och att SYSAV såsom markägare ansvarar för skötseln av reservatet,
- fråga om ytterligare skydd av mark och trädridå diskuteras, när området detaljplanerats.

Åkermarken har under 1998 och 1999 brukats enligt de riktlinjer som framgår av överenskommelsen. De skyddsvärda växtarterna inom området har under dessa år klarat sig bra.

Det är inte längre aktuellt att anlägga en biogasanläggning inom fastigheten. SYSAV avser därför sälja fastigheten Dalby 10:2. Den planerade försäljningen av fastigheten kan medföra att inriktningen av jordbruksdriften ändras av en ny markägare så att områdets värden försvinner. Länsstyrelsen beslutade den 13 juni 2000 om förbud att utföra vissa åtgärder enligt 7 kap 24 § miljöbalken inom det blivande naturreservatet Dalby Västermark i Lunds kommun till den 13 juni 2003. Beslutet har överklagats. Regeringen har den 2 maj 2002 fastställt Länsstyrelsens beslut genom att avslå överklagandet.

Fråga om avstyckning av delar av fastigheten Dalby 10:2 för bostadsändamål har aktualiserats genom skrivelse från Lunds Lantmäteri den 19 juni 2001. Vid lantmäterisammanträde den 15 april 2002 om avstyckning av del av Dalby 10:2 diskuterades lämplig ny fastighetsgräns. Lantmäteriets beslut om avstyckning följer den överenskommelse som träffades vid detta tillfälle, vilket innebär att ingen del av den från stamfastigheten avstyckade delen skulle ingå i det planerade naturreservatet.

Förslaget att bilda naturreservatet Dalby Västermark presenterades den 21 mars 2002. Samtliga remissinstanser tillstyrker eller har ingen erinran mot reservatsförslaget med undantag av markägaren, SYSAV. Lunds kommun tillstyrker förslaget, som ur naturvårdssynpunkt är väl motiverat och inte innebär några uppenbara konflikter med kommunens markanvändningsplaner.

SYSAV menar att "ett sådant beslut inte är förenligt med svensk rätt". SYSAV bestrider att utredningen i ärendet ger stöd för antagandet att området är av sådan beskaffenhet som krävs för att området, på förslaget sätt, skall kunna avsättas till naturreservat. Förutsättningar föreligger därför inte att med stöd av angivet lagrum besluta i enlighet med förslaget. Enligt 7 kap 25 § miljöbalken gäller vidare att en inskränkning i enskilds rätt att använda mark inte får gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet tillgodoses.

Någon utredning angående områdets egenart och särskilda kvaliteter har inte förebragts. Av naturvårdsplan för Lunds kommun, 1990, framgår att det i området finns en vacker trädridå av intresse för naturvården (klass 3). I övrigt omnämns området inte i planen. I förslag till naturvårdsprogram för Malmöhus län, 1995-02-15, omnämns området över huvud taget inte. Med hänsyn härtill och med beaktande av att förslagets motivering endast i allmänna ordalag anger motiven för bildande av naturreservat, bestrider SYSAV att sådana starka allmänna intressen föreligger som krävs för att området skall kunna avsättas till naturreservat, i synnerhet som ett sådant beslut i praktiken omöjliggör brukande, arrendeupplåtelse och avyttring av fastigheten och således i hög grad kränker enskilda intressen. Enligt SYSAV:s uppfattning är omständigheterna sådana att ett beslut i enlighet med förslaget under alla omständigheter måste anses strida mot den proportionalitetsprincip som genom 7 kap 25 § miljöbalken införlivats i svensk rätt. Med hänvisning till det ovan anförda gör SYSAV vidare gällande att de särskilda föreskrifter miljöenheten föreslagit, för det fall ett förordnande kan

komma ifråga, strider mot proportionalitetsprincipen. Enligt SYSAV:s mening torde miljöbalkens allmänna föreskrifter angående miljöhänsyn och skydd för växtarter, föreskrifter beträffande jordbruks- och annan verksamhet vara tillräckliga för att tillgodose alla eventuella skyddsbehov för ifrågavarande område. SYSAV vill slutligen påpeka att fastigheten Dalby 10:2 genom Lantmäteriförrättning varit föremål för avstyckning samt att det föreslagna förordnandet berör även den genom avstyckning bildade fastigheten trots att företrädare för länsstyrelsen inför förrättningen förklarat att förslaget inte skulle komma att omfatta ifrågavarande fastighet”.

Länsstyrelsen konstaterar att det aktuella området inte ingår i kommunens naturvårdsplan från 1990, sannolikt på grund av att områdets naturvärden upptäcktes först 1993. Länsstyrelsen träffade avtal med markägaren 1994 om bevarandeåtgärder. I länets naturvårdsprogram, som fastställdes 1996, finns det aktuella området redovisat som ett objekt av högsta naturvärde. Länsstyrelsen har på ett tidigt stadium informerat SYSAV om dessa förhållanden. Länsstyrelsen har också överlämnat aktuella utdrag ur länets naturvårdsprogram och kommunens rapport om områdets naturvärden. Något område med motsvarande botaniska värden är inte känt inom landet. Detta är ett resultat av att enbart allmän miljöhänsyn i jordbruket inte är tillräckligt för att skydda de arter och de värden som finns på denna fastighet. Föreskrifterna är därför inte mera långtgående än vad som krävs för att bevara områdets naturvärden samtidigt som det är möjligt att bruka jordbruksfastigheten, vilket skett varje år.

Naturresevatets gränser i detta beslut överensstämmer med de gränser som fastställdes vid lantmäteriförrättning i april 2002. Klagomålet att Länsstyrelsens remissförslag som ställdes ut i mars 2002 inte redan tillgodosåg denna överenskommelse är omotiverat.

Skäl för beslut

Området saknar genom sina florakvaliteter motsvarighet i landet. Det tilltänkta reservatsområdet har ett mycket stort botaniskt värde genom förekomsten av växtarter, som är naturligt hemmahörande i landskapet och som i ett lokalt, regionalt och nationellt perspektiv är utrotningshotade.

Inom fastigheten Dalby 10:2 förekommer flera växtarter vars framtid inte är säkrad i Sverige. De är förtecknade i ”Rödlistade arter i Sverige 2000”, som

fastställdes år 2000 av Naturvårdsverket. Inom fastigheten förekommer bland annat följande rödlistade kärlväxter: renkavle (*Alopecurus myosuroides*), småtörel (*Euphorbia exigua*), spjutsporre (*Kickxia elatine*), åkerranunkel (*Ranunculus arvensis*), åkermadd (*Sherardia arvensis*) och åkersyska (*Stachys arvensis*).

Det är få platser i Skåne och i övriga Sverige, som inom en fastighet av denna storlek, innehåller så många som 6 rödlistade kärlväxter.

Naturvårdsverket har under 2001 initierat ett arbete för att upprätta ett särskilt Åtgärdsprogram för rödlistade åkerogräs omfattande bland annat ovan nämnda 6 arter för att långsiktigt skapa förutsättningar för att bevara och utveckla de olika arternas populationer. Detta är - liksom bildandet av detta naturreservat - ett led i statsmakternas uppdrag att genomföra och uppnå de av riksdagen 2001 fastställda miljömålen. Bildandet av naturreservatet är ett led i både bevarande av biologisk mångfald och omställning till ekologiskt jordbruk.

Vid den uppföljning och utvärdering av florans utveckling i förhållande till jordbruksdriften, som Länsstyrelsen genomfört i enlighet med 1998 års överenskommelse, kan konstateras att art- och individrikedomen av ettåriga örter i stort klarat sig bra under perioden 1998 - 2000 men minskat påtagligt under åren 2001 - 2002. Tillbakagången är ett direkt resultat av att jordbruksmarken under de senaste åren använts som permanent klövervall och att denna fått ligga obruten över åren. De botaniska värden, som ska skyddas för att säkra områdets biologiska mångfald, kräver att jorden brukas eller får ligga i träda något år efter skörd.

I fastighetens syd- och nordgräns finns renar med örtrik flora, bland annat krissla, blodnäva, brudbröd och gullviva. Detta delområde finns särskilt angivet i kommunens naturvårdsplan. Fastighetsgränserna skapades i början av 1800-talet, när Dalby by enskiftades.

Marken måste brukas på ett sådant sätt att det finns förutsättningar för att områdets botaniska värden ska kunna bestå långsiktigt. Det är angeläget att både föreskrifter och skötsel föreskrifter fastställs slutgiltigt för området genom att naturreservatet Dalby Västermark bildas.

Området är upptaget som ett objekt med högsta naturvärde i länets naturvårdsprogram.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer samt för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer för skyddsvärda arter bör det angivna området avsättas som naturreservat.

Länsstyrelsen gör den bedömningen att ordningsföreskrifterna inom naturreservatet är av så begränsad omfattning att det inte innebär något allvarligt försvårande av områdets utnyttjande i enlighet med vad som annars gäller enligt allemansrätten.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm fastställer Länsstyrelsen nedanstående skötselplan. Inom ramen för denna kan Länsstyrelsen fortlöpande meddela direktiv om förvaltningen.

Skötselplan

1. Naturreservatets gränser ska utmärkas enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och Naturvårdsverkets anvisningar.
2. Markdisposition och skötsel

Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus

- jordbruksmarken ska ha nuvarande omfattning, d v s 24 hektar inklusive våtmark,
- förutsättningar för att bevara och öka populationer av rödlistade växtarter ska bibehållas,
- områdets rödlistade växtarter ska finnas kvar och kunna iakttas varje år.

Skötselmål och skötselåtgärder

- Området ska brukas som åkermark med extensiv odling av stråsäd utan användning av kemiska bekämpningsmedel.
- I första hand ska sädeslag som korn och vete odlas.
- Hela eller delar av fastigheten kan årligen ligga i träda, innan den på nytt återgår i växtodling.

- Som näringsgiva i jordbruket får endast gödsel godkänd för ekologisk odling användas.
- Sådd ska ske under hösten.
- Brukaren får genom plockning för hand avlägsna förekommande flyghavre.

Uppföljning

- Förekomsten av åkerranunkel och spjutsporre ska årligen kartläggas.

Förvaltning

I enlighet med 2 och 21 §§ förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken mm är Länsstyrelsen förvaltare i naturvårdshänseende för naturreservatet och ska fortlöpande samråda med markägare och andra berörda vid förvaltningen.

Detta beslut kan överklagas till regeringen, miljödepartementet, se bilaga 2.

I den slutliga handläggningen av detta ärende deltog landshövding Bengt Holgersson, beslutande, länsassessor Anna Månsson, miljöchef Ann-Christine Vösu samt naturvårdsdirektör Göran Mattiasson, föredragande.

Bengt Holgersson

Göran Mattiasson

Bilagor

1. Karta med reservatets avgränsning
2. Hur man överklagar

LÄNSSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN

BESLUT

2002-11-18

11(11)

511-13654-02

1281-226

Bilagor

1. Karta över reservatets avgränsning
2. Hur man överklagar

KARTA

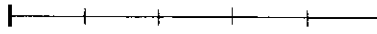
Naturreservatet Dalby Västermark
Skåne län
Lunds kommun

Utdrag ur ekonomiska kartan
2C4i Kyrkheddinge

—+—+—+— Gräns för naturreservat

Skala ca 1:10 000

0 500 meter

Malmö den 18 november 2002

Göran Mattiasson
Göran Mattiasson

